Lietas Nr. C04258014
Lietas arhīva Nr. CA-1425-16/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2016.gada 20.jūnijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Stuberovska
un tiesneses I.Jēkabsone un Dz.Balta
ar sekretāri E.Švābi,
piedaloties sūdzības iesniedzēja akciju sabiedrības "Reverta" pārstāvim /pers. B/, zvērinātai notārei Kristīnei Višinskai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34 civillietu akciju sabiedrības "Reverta" sūdzībā par zvērinātas notāres Kristīnes Višinskas rīcību sakarā ar akciju sabiedrības "Reverta" apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 1.oktobra spriedumu.

Civillietu tiesas kolēģija konstatēja sekojošo.

Aprakstošā daļa

2014.gada 9.jūlijā akciju sabiedrība "Reverta" (turpmāk – sūdzības iesniedzējs) Rīgas apgabaltiesā iesniedza sūdzību (2014.gada 13.augustā to precizējot) par zvērinātas notāres Kristīnes Višinskas (turpmāk – zvērināta notāre) rīcību.

Sūdzībā norādīts, ka sūdzības iesniedzējs ir civillietas Nr.C31365114 dalībnieks. Iepazīstoties ar lietas materiāliem, sūdzības iesniedzējs konstatēja, ka lietas materiālos cits lietas dalībnieks Lantex Invest LTD iesniedzis pilnvaru, kura taisīta kā notariālais akts. Šo notariālo aktu taisījusi zvērināta notāre. No pilnvaras satura konstatējams, ka zvērināta notāre būtiski pārkāpusi normatīvos aktus, tai skaitā Notariāta likuma 77.pantu, 83.pantu, $87.^3$ panta pirmo daļu.

No pilnvaras izriet, ka 2012.gada 11.jūnijā pie zvērinātas notāres ieradusies rīcībspējīga persona Lantex Invest LTD un tās pilnvarotais pārstāvis /pers.C/. Zvērināta notāre pati nav pārbaudījusi vai persona (/pers. E/), kas Lantex Invest LTD vārdā iesniegusi sākotnējo pilnvaru /pers. C/, vispār bijusi tiesīga rīkoties Lantex Invest LTD vārdā un vai vispār Lantex Invest LTD ir tiesībspēja. Zvērinātam notāram ir pienākums pašam pārbaudīt pārstāvības tiesības attiecīgajā reģistrā, ko zvērināta notāre nav darījusi, bet gan Lantex Invest LTD tiesībspēju un pārstāvja pilnvaras pārbaudījusi pēc pilnvaras, turklāt bez legalizācijas (apostille) apliecinājuma.

Zvērināta notāre it kā pārbaudījusi /pers. C/personību Nederīgo dokumentu reģistrā, lai gan zvērinātai notārei bija skaidri redzams, ka šī persona uzrādīja Baltkrievijā, nevis Latvijas Republikā izdotu pasi. Tādējādi zvērinātai notārei bija jāsazinās ar Baltkrievijas kompetentām iestādēm, lai pārliecinātos par šī dokumenta derīgumu.

Taču zvērināta notāre izdevusi notariālu aktu, kuras pilnvarojuma apjoms būtiski un acīm redzami pārsniedz sākotnējā pilnvarojuma apjomu, un kuru it kā Lantex Invest LTD vārdā sniegusi /pers. E/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. C/. Sākotnējā pilnvara izdota ar termiņu līdz 2013.gada 1.jūlijam, tajā nenorādot pārpilnvarojuma tiesības, savukārt zvērināta notāre taisījusi notariālu aktu, ne tikai paredzot pārpilnvarojuma tiesības, bet pilnvaru izsniegusi faktiski bez termiņa ierobežojuma (līdz tās atsaukšanai).

Vērā ņemams fakts, ka zvērināta notāre pārliecinājusies par Lantex Invest LTD tiesībspēju un pārstāvja pilnvarām, balstoties uz it kā 2012.gada 1.jūnijā izsniegtās ģenerālpilnvaras pamata, taču kuras kopijas pareizību zvērināta notāre Laila Poriete apliecinājusi tikai 2012.gada 31.jūlijā.

Sūdzības iesniedzējs norādīja, ka zvērināta notāre izdevusi notariālo aktu, pamatojoties uz ārvalstīs izdotu dokumentu bez Apostille apliecinājuma uzraksta. Notariālo aktu izdevusi, pamatojoties uz dokumentu angļu valodā bez tā tulkojuma, jo atzīmēs par procesuālo darbību izpildīšanu nav norādīta atsauce uz dokumenta tulkojumu latviešu valodā. Savukārt tulkojuma latviešu valodā pareizība apliecināta tikai 2012.gada 31.jūlijā, tas ir pēc tam, kad zvērināta notāre izdevusi notariālo aktu.

Sūdzības iesniedzējs lūdz pirmās instances tiesu konstatēt, ka zvērināta notāre, pildot amata pienākumus, proti, izdodot notariālu aktu, kas reģistrēts zvērinātas notāres aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5202, ir pārkāpusi Notariāta likuma 77.pantu, 83.pantu un $87.^3$ pantu, un atzīt par spēkā neesošu notariālu aktu, kas reģistrēts zvērinātas notāres aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5202.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 1.oktobra spriedumu nospriests sūdzības iesniedzēja sūdzību par zvērinātas notāres rīcību noraidīt.

Atsaucoties uz Civillikuma 2289.pantu, pirmās instances tiesa konstatēja, ka 2012.gada 11.jūnijā zvērināta notāre taisīja notariālu aktu (pilnvaru), kas ierēģistrēta zvērinātas notāres aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5202, ar kuru Lantex Invest

LTD, reģistrācijas numurs 105,426, tās pilnvarotā pārstāvja /pers. C/ personā pilnvaro /pers. F/ (/pers. F/), personas kods /personas kods/, [..] ar visām tiesībām un pienākumiem, kādi ar likumu piešķirti un piekrīt sabiedrībai, rīkoties sabiedrības vārdā [..] (lietas 8.-12.lapa).

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka zvērināta notāre nav pārliecinājusies par sabiedrības direktores /pers. E/ tiesībām pārstāvēt sabiedrību.

Atsaucoties uz Notariāta likuma 77.pantu un 83.panta pirmo daļu, no zvērinātas notāres paskaidrojumiem un iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem pirmās instances tiesa konstatēja, ka zvērināta notāre pārbaudīja /pers. C/ personas tiesības pārstāvēt no notāra izdota (publiska) dokumenta, nevis no ieraksta ārvalstu reģistrā. Turklāt vienīgais instruments personības pārbaudes noskaidrošanai, kas Notariāta likumā paredzēts attiecībā uz ārvalstu personām, kam nav piešķirts Latvijas Republikas personas kods, ir dokumentu pārbaude Nederīgo dokumentu reģistrā. Notariāta likums neparedz pienākumu zvērinātam notāram veikt pieprasījumu dokumenta (šajā gadījumā – pase) izdevēja valsts attiecīgajai kompetentajai iestādei par tā tiesiskumu un derīgumu.

Turklāt pirmās instances tiesa nevarēja atstāt bez uzmanības apstākli, ka šajā gadījumā nebija pamata zvērinātai notārei iesniegt ar apostilles uzrakstu apliecinātus pārstāvības dokumentus, jo Dokumentu legalizācijas likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka publisko dokumentu legalizācija tiek veikta saskaņā ar šo likumu, ja Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos vai Eiropas Savienības tiesību aktos nav noteikts citādi. 1961.gada 5.oktobra konvencijai par ārvalstu publisko dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu pievienojusies gan Belize, gan Lielbritānija. Turklāt atbilstoši Dokumentu legalizācijas likuma 3.panta otrās daļas noteikumiem šo likumu nepiemēro, ja publisks dokuments ir izsniegts Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā. Ja iestādei, kas pieņem šādu publisku dokumentu, radušās šaubas par tā autentiskumu, iestāde rakstveidā sazinās ar ārvalsts iestādi, kas publisko dokumentu ir izsniegusi vai ir atbildīga par publiskā dokumenta autentiskumu, ja Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos vai Eiropas Savienības tiesību aktos nav noteikts citādi.

Tādējādi apstākļos, kad zvērināta notāre pārbaudīja Lantex Invest Ltd un /pers. C/ pārstāvības tiesības pēc 2012.gada 1.jūnijā u n 2014.gada 20.jūnijā izsniegtām pilnvarām, kurās apliecināts /pers. E/ paraksta īstums un pilnvaras, kā arī norādīts, ka /pers. E/ uzrādījusi Birmingemā (Anglijā) praktizējošam notāram sabiedrības reģistrācijas dokumentus, pirmās instances tiesa uzskatīja, ka šajā gadījumā zvērināta notāre bija pārliecinājusies par Lantex Invest LTD un /pers. C/ pārstāvības tiesībām un to tiesiskumu.

No zvērinātas notāres rakstveida paskaidrojumiem pirmās instances tiesa konstatēja, ka 2012.gada 11.jūnija pilnvara, kas iereģistrēta zvērinātas notāres aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5202, tika sastādīta līdz 2012.gada 1.jūnija ģenerālpilnvaras oriģināla iesniegšanai. Tomēr no lietas materiāliem pirmās instances tiesa konstatēja, ka pilnvara izdota tikai pēc tam, kad zvērinātas notāres rīcībā iesniegts ģenerālpilnvaras oriģināls.

Atsaucoties uz Notariāta likuma 83.panta ceturto daļu, ievērojot to, ka ģenerālpilnvaras orģināla uzrādīšana šajā gadījumā būtu atzīstams faktiski par vienīgo leģitīmo veidu pārstāvības tiesību pierādīšanai, pirmās instances tiesa uzskatīja, ka zvērināta notāre pieļāvusi Notariāta likuma 83.panta ceturtās daļas pārkāpumu. Tomēr, ievērojot, ka pirmais izraksts no notariālo aktu grāmatas izdarīts tikai pēc tam, kad zvērinātai notārei uzrādīts 2012.gada 1.jūnija ģenerālpilnvaras oriģināls, šāda rīcība nav kaitējusi Lantex Invest LTD interesēm un nav arī ietekmējusi pilnvaras spēkā esamību.

Izvērtējot sūdzības iesniedzēja sūdzību daļā par pārpilnvarojuma tiesību apjomu, pirmās instances tiesa konstatēja, ka zvērinātas notāres apliecinātajās pilnvarās pilnvarojuma apjoms nepārsniedz 2012.gada 1.jūnijā izdotajā ģenerālpilnvarā noteikto pilnvarojuma apjomu.

Atsaucoties uz Notariāta likuma $87.^3$ panta pirmo un otro daļu, no Lantex Invest LTD 2012.gada 1.jūnijā izdotās pilnvaras /pers. C/ (lietas 20.-21.lapa) pirmās instances tiesa konstatēja, ka /pers. C/tiesīgs kārtot, veikt, vadīt un pildīt visus uzņēmējdarbības jautājumus un darījumus, kurus nepieciešams veikt vai kuri jebkādā veidā saistīti ar vai kuriem ir saistība ar Uzņēmuma veikto uzņēmējdarbību un lietām. Turklāt /pers. C/drīkst pārstāvēt sabiedrību, izdodot lēmumus personīgi, uz pilnvaras pamata, savādā veidā un pielietojot citus paņēmienus, pieņemot, ka pārstāvis ir uzņēmums. Pilnvaras termiņš noteikts līdz 2013.gada 1.jūlijam. Tomēr atbilstoši Lantex Invest LTD direktores /pers. E/ apliecinājumam, /pers. C/, pamatojoties uz viņam 2012.gada 1.jūnijā izdoto pilnvaru, bija tiesīgs izsniegt pilnvaru citām personām, tajā skaitā /pers. F/, tādā redakcijā, kāda tā norādīta notāres 2012.gada 11.jūnijā sagatavotajā pilnvarā Nr.5202. Sabiedrība nav atsaukusi /pers. F/ izdoto pilnvaru un viņa tiesīga turpināt un pabeigt uz pilnvaras pamata iesāktos uzdevumus (lietas 67.lapa).

Pirmās instances tiesa norādīja, ka zvērinātai notārei, ievērojot Dokumentu legalizācijas likuma 3.panta otrās daļas noteikumus, nebija radušās šaubas par šī dokumenta tiesiskumu, jo, kā arī zvērināta notāre norādīja rakstveida paskaidrojumos par iesniegto sūdzību, par sabiedrības pārstāvja pilnvarojumu zvērināta notāre pārliecinājās no notāra (publiska) dokumenta. Gan izdodot 2012.gada 1.jūnija ģenerālpilnvaru, gan 2014.gada 20.jūnija apliecinājumu, /pers. I/ (/pers. I/) bija pārbaudījis /pers. E/ personību un pārstāvības tiesības (lietas 13., 65.lapa).

Atsaucoties uz Civillikuma 2312.panta 6.punktu, pirmās instances tiesa atzina, ka neskatoties uz to, ka pilnvarās paredzēti dažādi pilnvarojuma termiņi, šajā gadījumā svarīgs ir Lantex Invest LTD direktores /pers. E/ paziņojums, ka viņa šīs darbības uzskata par uzņēmumam saistošām. Turklāt šāda rīcība nav pretrunā ar pārvaldes kārtību, jo Civillikumā noteikta neuzdotā lietvedība, kā arī sekas uzņemšanai to veikt.

Tāpat pirmās instances tiesa nevarēja atstāt bez ievērības lietas materiāliem pievienoto Latvijas Zvērinātu notāru padomes 2014.gada 8.septembra paziņojumu sūdzības iesniedzēja valdes priekšsēdētājai /pers. F/, valdes locekļiem /pers. G/, /pers. H/, kurā Latvijas Zvērinātu notāru padome, izvērtējot zvērinātas notāres amata darbības (faktiski tādā pašā apjomā, kā norādīts šajā lietā iesniegtajā sūdzībā), nekonstatēja tādus pārkāpumus, par kuriem zvērināta notāre būtu

saucama pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Apkopojot minēto, pirmās instances tiesa secināja, ka sūdzības iesniedzēja sūdzībā norādītie motīvi nav apstiprinājušies ar lietas faktiskajiem apstākļiem, līdz ar to sūdzības iesniedzēja sūdzība par zvērinātas notāres rīcību noraidāma kā nepamatota.

Par minēto spriedumu 2014.gada 14.novembrī apelācijas sūdzību iesniedzis sūdzības iesniedzējs, pārsūdzot to pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka lietā nav gūti pierādījumi, ka 2012.gada 1.jūnijā izsniegtā ģenerālpilnvara, kuru ir apliecinājis Lielbritānijas Apvienotās Karalistes notārs Bernards Porters, ir publisks dokuments.

Zvērināta notāre, 2012.gada 11.jūnijā notariālā akta kārtībā taisot pilnvaru, nav pārbaudījusi Lantex Invest LTD pārstāvja pilnvaras pēc iesniegtiem publiskiem dokumentiem vai ierakstiem publiskos reģistros.

Pirmās instances tiesa ir nepareizi konstatējusi, ka zvērinātas notāres apliecinātajās pilnvarās pilnvarojuma apjoms nepārsniedz 2012.gada 1.jūnijā izdotajā ģenerālpilnvarā noteikto pilnvarojumu, jo minētais secinājums ir klajā pretrunā ar esošajiem pierādījumiem lietā, proti, 2012.gada 1.jūnijā izdotajā ģenerālpilnvarā tās derīguma termiņš ir noteikts līdz 2013.gada 1.jūlijam, savukārt zvērinātas notāres apliecinātajā pārpilnvarojumā derīguma termiņš ir noteikts līdz pilnvaras atsaukšanai. Bez tam, zvērinātas notāres apliecinātajā pārpilnvarojumā ir norādīta virkne pilnvarnieka tiesību, kuras nav sākotnējā 2012.gada 1.jūnijā izdotajā ģenerālpilnvarā, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 86.panta otro daļu īpaši jānorāda pilnvarā. Neviens normatīvais akts neļauj notāram notariālā akta kārtībā taisītā pilnvarā iekļaut neuzdotās lietvedības kārtībā izteiktu pārpilnvarojumu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 413.-418.pantu, 425.panta pirmo daļu, sūdzības iesniedzējs lūdz apelācijas instances tiesu konstatēt, ka zvērināta notāre, pildot amata pienākumus, proti, izdodot notariālu aktu, kas reģistrēts zvērinātas notāres aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5202, ir pārkāpusi Notariāta likuma 77.pantu, 83.pantu, $87.^3$ pantu; atzīt par spēkā neesošu notariālu aktu, kas reģistrēts zvērinātas notāres aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.5202.

Par minēto apelācijas sūdzību 2015.gada 5.janvārī paskaidrojumus iesniegusi zvērināta notāre.

Paskaidrojumos norādīts, ka 2012.gada 1.jūnija ģenerālpilnvara nav publisks dokuments Hāgas konvencijas izpratnē par notariālajiem aktiem, bet tas atbilst Hāgas konvencijas 1.panta a) un d) apakšpunktos norādītajiem dokumentiem, jo notārs ir pārbaudījis gan juridiskās personas pārstāvja identitāti, gan pilnvaras (tiesības pārstāvēt juridisko personu), gan apliecinājis pārstāvja parakstu, gan norādījis uz dokumentu, ko persona ir parakstījusi kā juridiskās personas pārstāvis – ģenerālpilnvara.

/pers. C/pie pilnvaras parakstīšanas uzrādīja oriģinālus – pilnvaru un juridiskās personas tiesībspēju apliecinošos dokumentus bez tulkojuma latviešu valodā un bez apostilles uzraksta. Ievērojot to, ka pilnvaras teksts bija analoģisks iepriekš izdotajai un jau tulkotajai (atšķīrās datumi) un zvērinātas notāres birojā bija divi angļu valodu labi saprotoši darbinieki, no kuriem viens ir ar augsti novērtētām angļu valodas zināšanām, zvērinātai notārei nebija šķēršļu taisīt šo pilnvaru un apliecināt gribas izteikumu. Notariāta likuma 77.pantā norādītajai darbībai notāram nav pienākums dokumentus pievienot lietai un šiem dokumentiem nav noteikts derīguma laiks.

Notāram ir pienākums pārliecināties vai personas izteiktā griba nav pretrunā normatīvajiem aktiem. Juridiskās personas pilnvarots pārstāvis izteica savu gribu taisīt tieši tādu pilnvaru, kāda tā ir un arī pēc tam ir apstiprinājis, ka atzīst visas ieceltā pilnvarnieka darbības par pareizām un sabiedrības interesēm atbilstošām.

Šajā pilnvarojuma līgumā sūdzības iesniedzējs nav neviena no darījuma pusēm, kas varētu lūgt atzīt pilnvaru par spēkā neesošu, tas varētu lūgt atzīt par spēkā neesošu tikai notariālo apliecinājumu, ja tas neatbilst Notariāta likuma prasībām, kas tā nav.

Ņemot vērā minēto, zvērināta notāre lūdz apelācijas instances tiesu atzīt sūdzības iesniedzēja sūdzību un apelācijas sūdzību par nepamatotām.

Tiesas sēdē sūdzības iesniedzēja akciju sabiedrības "Reverta" pārstāvis /pers. B/ sūdzību un apelācijas sūdzību uzturēja saskaņā ar sūdzībā un apelācijas sūdzībā norādītajiem apstākļiem un pamatojumu.

Tiesas sēdē zvērināta notāre Kristīne Višinska sūdzību un apelācijas sūdzību neatzina atbilstoši zvērinātas notāres rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem un apsvērumiem.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka sūdzības iesniedzēja sūdzība un apelācijas sūdzība ir noraidāmas kā nepamatotas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas noteikumiem, fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai motivācijai.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepieciešamu sniegt savu vērtējumu iebildumiem un argumentiem, kurus sūdzības iesniedzējs norādījis savā apelācijas sūdzībā par pirmās instances tiesas spriedumu.

Saskaņā ar Civillikuma 2289.pantu ar pilnvarojuma līgumu viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otrai (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) – zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu.

Civillikuma 2289.pantā ir dota pilnvarojuma līguma legālā definīcija. Pilnvarnieks jeb uzdevuma ņēmējs ar līgumu apsola izpildīt pilnvarotāja doto uzdevumu. Uzdevumam ir jābūt tādam, kura izpildīšanā ieinteresēts pilnvarotājs jeb uzdevuma devējs. Ir pieļaujams, ka uzdevuma izpildīšanā vienlaikus ir ieinteresēts arī pats pilnvarnieks. Tātad pilnvarnieks reizē drīkst darboties savā labā, ja pilnvarotājs tam piekrīt (*sk. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. -Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2000, 572-573.lpp.*).

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka lietā nav gūti pierādījumi, ka 2012.gada 1.jūnijā izsniegtā ģenerālpilnvara, kuru ir apliecinājis Lielbritānijas Apvienotās Karalistes notārs Bernards Porters, ir publisks dokuments.

Saskaņā ar Hāgas konvenciju par ārvalstu publisku dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu (turpmāk – konvencija) 1.panta a) un d) punktu šī konvencija piemērojama publiskajiem dokumentiem, kuri ir noformēti vienas līgumslēdzējas valsts teritorijā un kuri jāuzrāda citas līgumslēdzējas valsts teritorijā. Šīs Konvencijas nolūkiem par publiskiem dokumentiem ir uzskatāmi: a) dokumenti, ko izdevis varas orgāns vai amatpersona, kas saistīti ar valsts tiesām vai tribunāliem, ieskaitot tos dokumentus, ko izdevis prokurors, tiesas sekretārs vai tiesas izpildītājs; d) oficiāli apliecinājumi uz dokumentiem, ko parakstījušas privātpersonas, tādi kā oficiāli apliecinājumi par dokumenta reģistrāciju, vai par faktu, ka tas ir pastāvējis noteiktā datumā, un oficiāli un notariāli paraksta autentiskuma apliecinājumi.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka iesniegtie rakstveida pierādījumi apstiprina zvērinātas notāres paskaidrojumos minēto, ka zvērināta notāre pārbaudīja /pers. C/tiesības pārstāvēt Lantex Invest LTD no Lielbritānijas Apvienotās Karalistes notāra Bernarda Portera izdota dokumenta. Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka 2012.gada 1.jūnija ģenerālpilnvara atbilst konvencijas 1.panta a) un d) punktos norādītajiem dokumentiem, jo notārs ir pārbaudījis gan juridiskās personas pārstāvja identitāti, gan pilnvaras (tiesības pārstāvēt juridisko personu), gan apliecinājis pārstāvja parakstu, gan norādījis uz dokumentu, ko persona ir parakstījusi kā juridiskās personas pārstāvis – ģenerālpilnvara.

Turklāt, kā to pamatoti konstatējusi pirmās instances tiesa, kam pievienojās arī Civillietu tiesas kolēģija, vienīgais instruments personības pārbaudes noskaidrošanai, kas Notariāta likumā paredzēts attiecībā uz ārvalstu personām, kam nav piešķirts Latvijas Republikas personas kods, ir dokumentu pārbaude Nederīgo dokumentu reģistrā. Notariāta likums neparedz pienākumu zvērinātam notāram veikt pieprasījumu dokumenta (šajā gadījumā – pase) izdevēja valsts attiecīgajai kompetentajai iestādei par tā tiesiskumu un derīgumu.

Apelācijas sūdzības argumentu, ka zvērināta notāre, 2012.gada 11.jūnijā notariālā akta kārtībā taisot pilnvaru, nav pārbaudījusi Lantex Invest LTD pārstāvja pilnvaras pēc iesniegtiem publiskiem dokumentiem vai ierakstiem publiskos reģistros, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu, jo zvērināta notāre pārbaudīja /pers. C/pārstāvības tiesības pēc Lantex Invest LTD izsniegtās pilnvaras un pievienotā /pers. E/ paraksta apliecinājuma, kurā apliecināts /pers. E/ paraksta īstums un pilnvaras, kā arī norādīts, ka /pers. E/ uzrādījusi Birmingemā (Anglijā) praktizējošam notāram Lantex Invest LTD reģistrācijas dokumentus, lai pierādītu savas pilnvaras parakstīt dokumentus iepriekš minētās sabiedrības vārdā, līdz ar ko zvērināta notāre bija pārliecinājusies par /pers. C/pārstāvības tiesībām.

Attiecībā uz apelācijas sūdzības argumentu par pārpilnvarojuma tiesību apjomu, Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka 2012.gada 11.jūnija pilnvarā norādītais pilnvarojuma apjoms nepārsniedz 2012.gada 1.jūnijā izdotajā ģenerālpilnvarā noteikto pilnvarojuma apjomu.

Notariāta likuma 87.^{3} panta pirmā daļa noteic, ka zvērināts notārs nedrīkst taisīt notariālos aktus, kuri aizliegti ar likumu vai kuru saturs ir acīmredzamā pretrunā ar likumiem, kas aizsargā pārvaldes kārtību, sabiedrības tikumību vai personas godu. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ja zvērinātam notāram rodas šaubas par darījuma atsevišķu noteikumu spēku, viņam tas jādara zināms notariālā akta dalībniekiem un jānorāda notariālajā aktā.

No uzņēmuma Lantex Invest LTD 2012.gada 1.jūnijā izdotās ģenerālpilnvaras /pers. C/, izriet, ka /pers. C/ ar šo dokumentu tiek iecelts par pilntiesīgu uzņēmuma pārstāvi, kurš uzņēmuma vārdā veic visas vai kādu no zemāk izklāstītām funkcijām. Tā, /pers. C/, cita starpā, tiesīgs uzsākt, ierosināt lietu, realizēt, aizstāvēt, atbildēt vai pretoties visām sankcijām, citai likumīgai tiesvedībai un prasībām, kam ir saistība ar jebkādiem iepriekš apspriestiem vai citiem jautājumiem, kuros uzņēmums ir vai turpmāk var būt ieinteresēts un ir saistīts (4.punkts). Tāpat viņam, kā uzņēmuma pārstāvim, ir jāstrādā vai jāpārstāv uzņēmums, kad pēc pārstāvja domām tas vien ir nepieciešams (6.punkts). Turklāt /pers. C/ drīkst vispārīgi risināt visus ar šo ģenerālpilnvaru saistītus jautājumus un lietas, kurus viņš, kā uzņēmuma pārstāvis, uzskata par nepieciešamiem vai vēlamiem, lai sekmētu uzņēmuma korporatīvos mērķus, lai pienācīgi pārstāvētu uzņēmumu tā interesēs (7.punkts). Tāpat viņš ir tiesīgs pārstāvēt uzņēmumu tiesā jebkādā jurisdikcijā (8.punkts).

Saskaņā ar Civillikuma 2300.pantā noteikto pilnvarnieks nedrīkst pārkāpt viņam uzdotā uzdevuma robežas, un viņam jārīkojas vispirms pēc pilnvarotāja norādījumiem. Bet atbilstoši Civillikuma 2301.pantam, ja nav noteiktu norādījumu, pilnvarniekam (..) jārīkojas nevis vienīgi pēc savas iegribas, bet tā, kā attiecīgā gadījumā, domājams, rīkotos pats pilnvarotājs, lai lietu visizdevīgāki nobeigtu; ģenerāl- un speciālpilnvarnieki drīkst uzsākt tikai tādu darbību, ko prasa viņiem uzdotās lietas raksturs un kas stāv ar to nepieciešamā sakarā.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, /pers. C/ izdotās ģenerālpilnvaras apjomīgais un visaptverošais saturs, no kura izriet mērķis darboties uzņēmuma vislabākajās interesēs, risinot visus jautājumus un lietas, kuras viņš kā uzņēmuma pārstāvis uzskata par nepieciešamiem vai vēlamiem, dod iespēju /pers. C/ rīkoties, tai skaitā, uzņēmuma vārdā izsniegt pilnvaras, atbilstoši viņam uzdotās lietas raksturam (Civillikuma 2301.pants), līdzīgi, kā tas ir amatpersonām kapitālsabiedrībās.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija, novērtējot savstarpējā kopsakarā uzņēmuma Lantex Invest LTD 2012.gada 1.jūnijā izdoto ģenerālpilnvaru /pers. C/ un zvērinātas notāres 2012.gada 11.jūnijā sagatavoto pilnvaru Nr.5202, secina, ka 2012.gada 11.jūnija pilnvara, ko /pers. C/ parakstījis kā uzņēmuma Lantex Invest LTD pilnvarots pārstāvis, nav pretrunā ar /pers. C/piešķirtā pilnvarojuma apjomu. Ievērojot to, ka 2012.gada 11.jūnija pilnvaru /pers. C/, pārstāvot uzņēmumu, izsniedzis viņam dotā pilnvarojuma termiņā, nav pamata uzskatīt, ka, izsniedzot /pers. F/ pilnvaru, kas derīga ar izdošanas brīdi un ir spēkā līdz tās atsaukšanai, būtu pārkāpts pieļaujamais termiņš.

Atbilstoši Lantex Invest LTD direktores /pers. E/ apliecinājumam, /pers. C/, pamatojoties uz viņam 2012.gada 1.jūnijā izdoto pilnvaru, bija tiesīgs izsniegt pilnvaru citām personām tādā redakcijā, kāda tā norādīta zvērinātas notāres 2012.gada 11.jūnijā sagatavotajā pilnvarā Nr.5202. Pilnvara nav atsaukta, līdz ar ko pilnvarnieks tiesīgs turpināt un pabeigt uz pilnvaras pamata iesāktos uzdevumus.

Turklāt, kā to pamatoti uzvērusi pirmās instances tiesa, kam pievienojās arī Civillietu tiesas kolēģija, ar lietas materiālos esošo Latvijas Zvērinātu notāru padomes 2014.gada 8.septembra paziņojumu apstiprinās, ka Latvijas Zvērinātu notāru padome, izvērtējot zvērinātas notāres amata darbības (faktiski tādā pašā apjomā, kā norādīts šajā lietā iesniegtajā sūdzībā), nekonstatēja tādus pārkāpumus, par kuriem zvērināta notāre būtu saucama pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi pamatotu un likumīgu spriedumu, bet sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībā minētie argumenti nevar būt par pamatu pretēju secinājumu izdarīšanai, līdz ar to sūdzība par zvērinātas notāres rīcību kā nepamatota ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 3.pantu, 230.pantu, Notariāta likuma 206.[1] pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nolēma:

akciju sabiedrības "Reverta" sūdzību par zvērinātas notāres Kristīnes Višinskas rīcību – noraidīt.

Lēmumu par sūdzību par notāra rīcību var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu departamentam desmit dienu laikā no pilna lēmuma sastādīšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā un pievienojot dokumentu, kas apstiprina drošības naudas 56,91 euro samaksu.

Pilns lēmums sastādīts 2016.gada 21.jūnijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja
tiesnese /paraksts/ I.Stuberovska
Tiesneses /paraksts/ I.Jēkabsone
/paraksts/ Dz.Balta